

A kivitelezés geodéziai munkái II. Magasépítés

Építésirányítási feladatok

Kitűzési terv: a tervezési térkép másolatán
Az elkészítése a tervező felelőssége

Nehézségek:

Gyakorlatban a geodéta bogarássza ki a kiviteli tervekből
A tervezők szeretik elforgatni a tervezési térképet és
az alappontokat törlik (vissza transzformálás)

Irodai előkészítés:

Koordináták kigyűjtése a tervből
Műszerre feltölthető koordináta formátum előállítása
Koordináta lista feltöltése

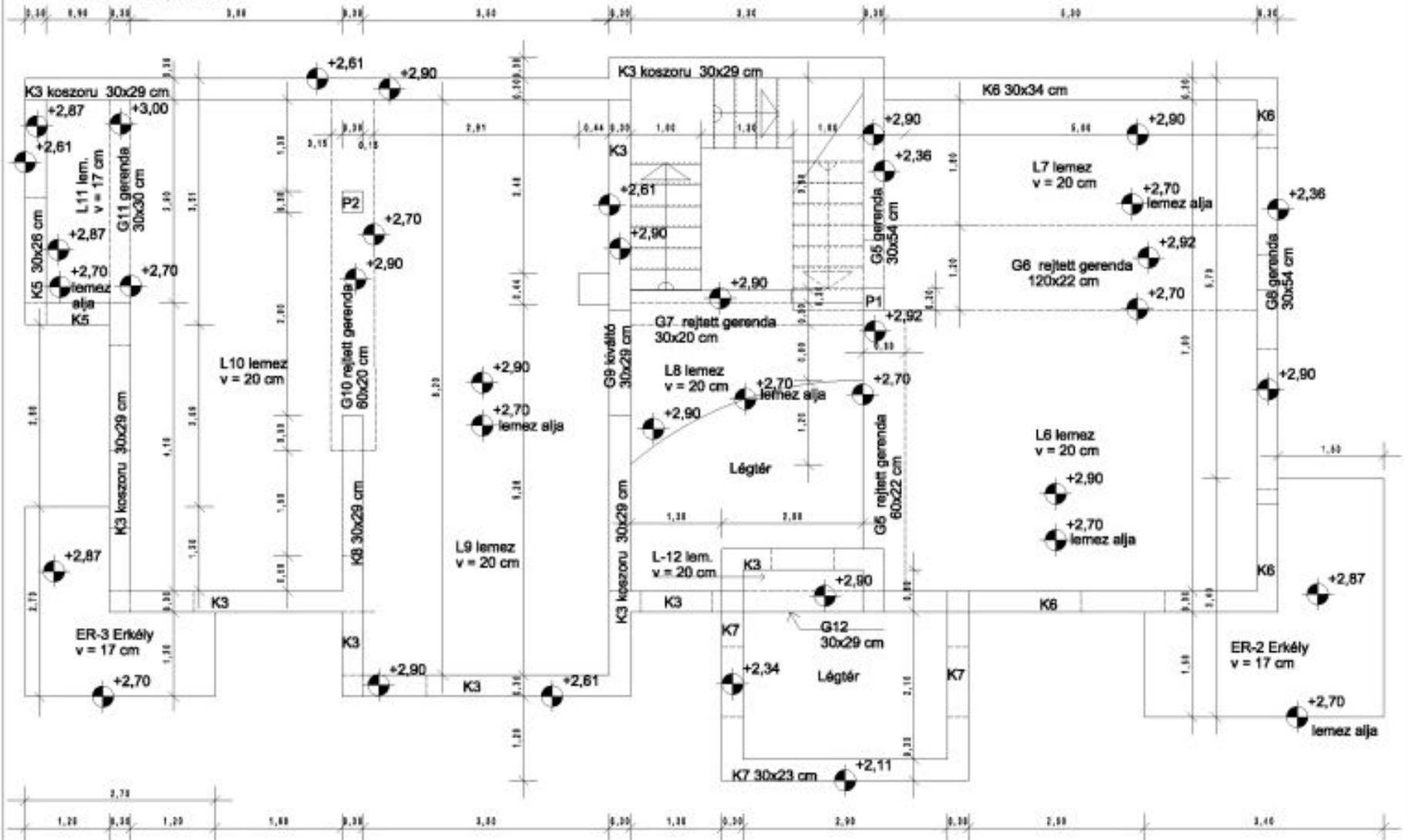
vagy
Rajzi állomány (DXF) feltöltése a műszerre (grafikus kijelző)

Pontossági tervezés (a priori középhibák)
Ellenőrző méretek számítása, műszer COGO programjai

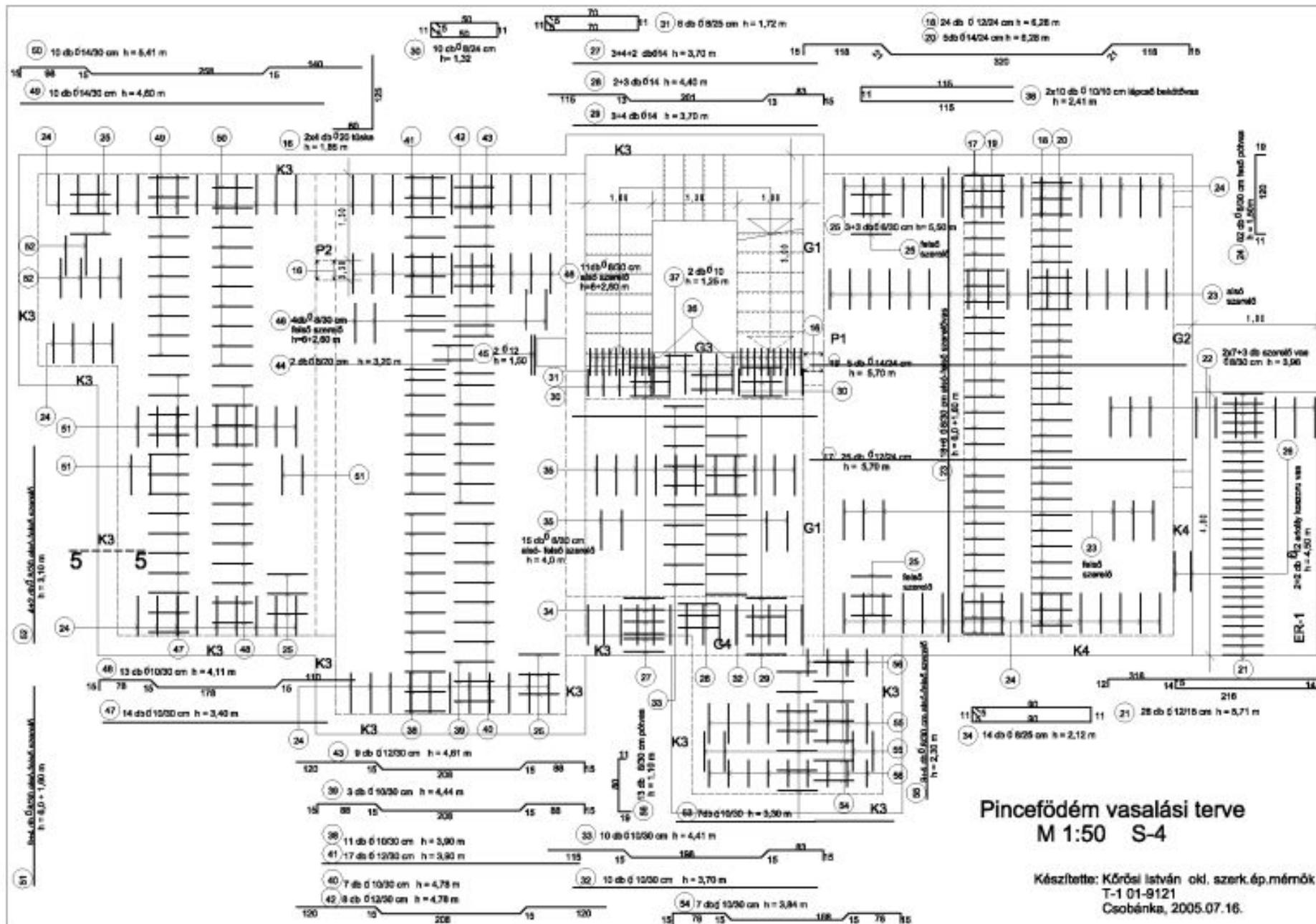
Zsaluzási terv

Készítette: Körösi István okl. szerk.ép.mérnök
T-1 01-9121
Csobánka, 2005.07.16.

Földszinti feletti földem zsaluzási méretek M 1:50 S-7

Vasalási terv

Kitűzés végrehajtása

Alapponthálózat fejlesztése (újabb szintre)

Alappontok ellenőrzése (sérülés/elmozdulás)

Ismert álláspontról kitűzés (tájékoztás és
összemérés más alapponttal (pl. alappont kitűzése))

Szabad álláspont meghatározás (minimálisnál több pontból,
középhiba értékelése)

Magasság kitűzés – földem szint + 1 m, vetítés

Jelölés: ács ceruza, karcolás, kicsapó zsinór

Ellenőrzés

megengedett kitűzési eltérés (t) két pont koordinátákból számítható
vagy a terven megadott távolsága és ellenőrzésül mért távolsága közötti
különbség megengedett **legnagyobb** abszolút értéke

tapasztalt kitűzési eltérés (s) két pont koordinátákból számítható
vagy a terven megadott távolságának és ellenőrzésül mért távolságának
különbsége

Kitűzési középhiba: $t / 3$ vagy $t / 2$ -> megfelelő technológia kiválasztása

Önálló és csatlakozó létesítmény megkülönböztetése

Zsinórpád/zsinórállás kisebb építményeknél

Megengedett szerkezeti kitűzési eltérések

$t = n \times e$ e - megengedett építési, illetve szerelési méreteltérés (tűrés)
 n – 0.25-1.6 között, általában 0.4

Megadása: egy számmal (pl. 12 mm), relatívan (pl. 1/10 000),
 pontossági osztállyal

1. táblázat. Pontossági osztályok az MSZ 7658-2:1982 szabvány alapján

Alapméret [mm]	Tűrések [mm]									
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k
10 - 100	0,26	0,4	0,6	1,0	1,7	2,6	4,2	6,3	10,0	16,0
101 - 200	0,28	0,4	0,7	1,1	1,8	2,8	4,4	6,6	11,0	18,0
201 - 500	0,3	0,5	0,8	1,3	2,0	3,2	5,1	7,6	13,0	21,0
501 - 1 000	0,4	0,6	0,9	1,5	2,4	3,8	6,0	10,0	16,0	25,0
1 001 - 2 000	0,5	0,8	1,2	2,0	3,2	5,1	8,0	12,0	20,0	32,0
2 001 - 3 000	0,6	1,0	1,5	2,5	4,0	6,3	10,0	16,0	25,0	40,0
3 001 - 4 000	0,7	1,2	1,8	3,0	4,7	7,4	12,0	18,0	30,0	48,0
4 001 - 5 000	0,9	1,4	2,0	3,4	5,4	8,5	14,0	20,0	34,0	55,0
5 001 - 6 000	1,0	1,5	2,3	3,8	6,1	10,0	16,0	25,0	40,0	60,0
6 001 - 8 000	1,1	1,8	2,8	4,6	7,4	12,0	18,0	28,0	46,0	74,0
8 001 - 9 000	1,2	2,0	3,0	5,0	8,0	12,0	20,0	30,0	50,0	80,0
9 001 - 10 000	1,3	2,1	3,2	5,3	9,0	13,0	21,0	32,0	53,0	85,0
10 001 - 12 000	1,5	2,4	3,6	6,0	10,0	16,0	25,0	40,0	60,0	100,0
12 001 - 15 000	1,7	2,8	4,2	7,0	11,0	18,0	28,0	42,0	70,0	110,0
15 001 - 28 000	2,5	4,0	6,0	10,0	16,0	25,0	40,0	60,0	100,0	160,0

Tűrés alapfogalmak

Névleges méret (N)

Alapméret (A), általában egyezik a névleges mérettel

Tényleges méret (TM)

Felső határméret (FM)

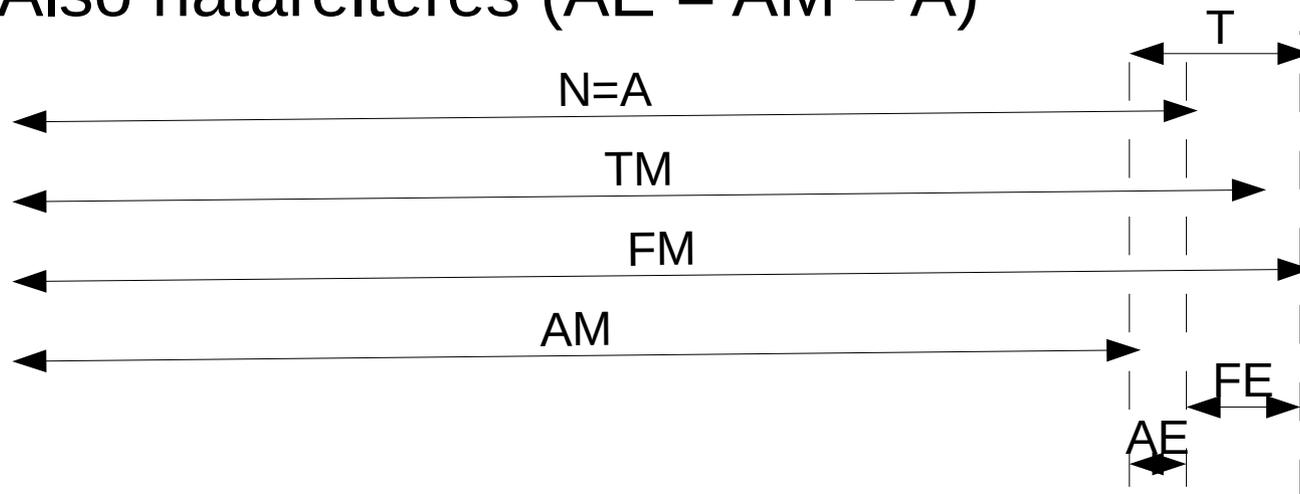
Alsó határméret (AM)

Közepes méret ($M = (FM - AM) / 2$)

Tűrés nagyság ($T = FM - AM$)

Felső határeltérés ($FE = FM - A$)

Alsó határeltérés ($AE = AM - A$)

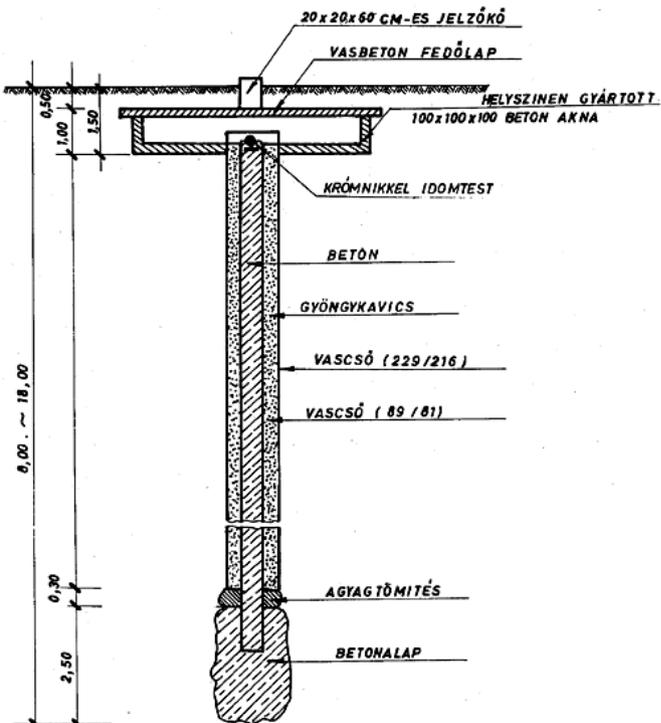

Eurocode

Vízszintes alappont jelölések

Magassági alappont jelölések

Kitűzés munkarészei

Kitűzési terv

Ellenőrző mérések, eltérések dokumentálása

Kitűzött pontok átadása, átvétele (jegyzőkönyv)

Elektronikus építési napló (ÉTDR)

Ellenőrzés

Relatív – kitűzött pontok távolsága, mérőszalag vagy
mérőállomás megfelelő programjával

Abszolút – kitűzött pontok független bemérése

Előregyártott pillérek

Raszter kitűzése, külső „örpontok”

Feltételek:

Pillérek a helyükre kerüljenek

Pillérek függőlegesen legyenek

Konzolok a tervezett magasságban legyenek

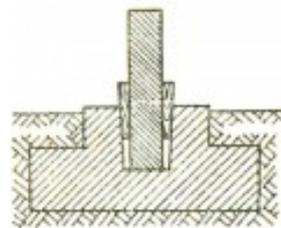
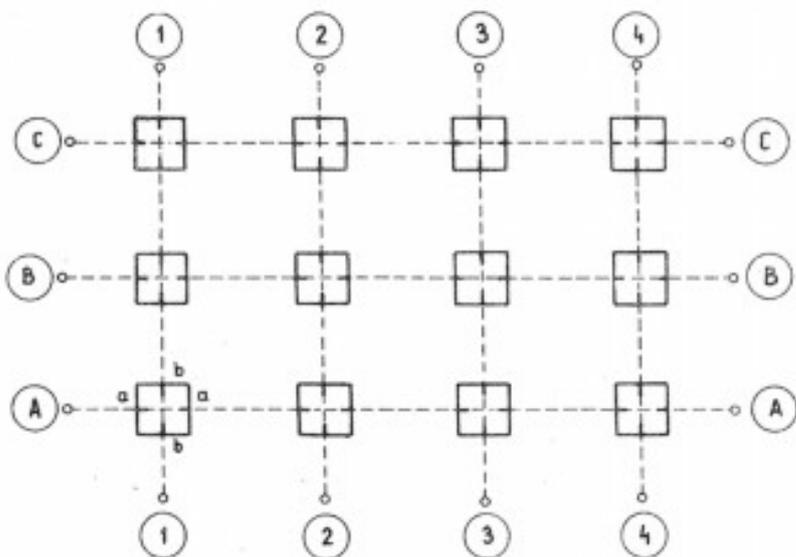
Konzolok középvonalai a tervezett távolságban legyenek

Tengely jelölés a zsaluzaton, a pilléreken

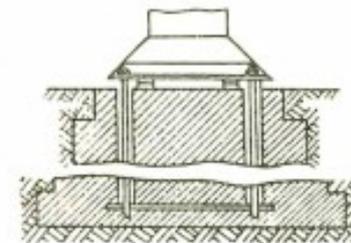
Magassági értelmű jelölés a pilléren színtezhető magasságban

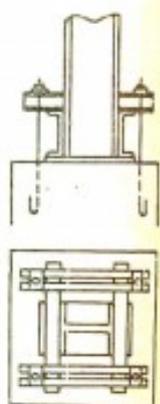
Méretellenőrzés!

Kehely

Tőcsavar

Horgony
csavar

Monolit vasbeton szerkezetek

Kitűzés

Tengelyek vagy zsalutábla belső/külső élei
Kivitelezővel, építésvezetővel egyeztetés!

Zsalutáblák beállítása általában a kivitelező feladata

Kis alapterületű magas építmények

Földön, fekvő szerelt szerkezetek

Függőlegesség biztosítása

Tengely jelölések

Két merőleges irányból műszeres beállítás

Végleges helyen szerelés,

Csúszózsalu, pl. Megyeri híd

Szél, nap hatás

Csúszózsalu geometria

Fekvőtengely merőlegességi hiba hatása az irányértékre

$$\Delta'' = \varepsilon'' \operatorname{ctg} z$$

Z (fok)	hiba('')
10	57
20	27
30	17
40	12

$$\varepsilon = 10''$$

Szabályos hibák kiküszöbölése! (Kalibráció)

Műszer kalibráció

Mérőállomás belső programjával (félévente, nagyobb munkák előtt)
Szabályos hibák kiküszöbölése

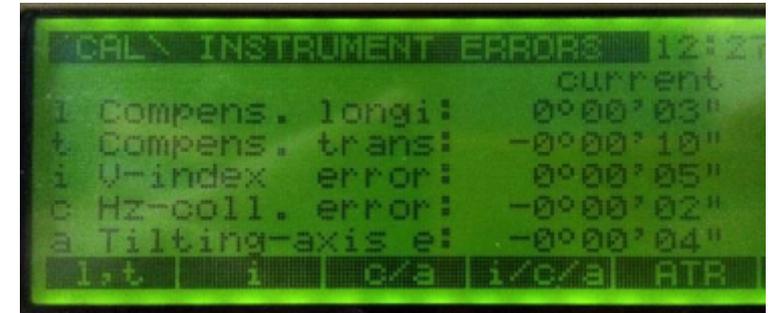
Kéttengelyű kompenzátor

Kollimáció hiba

Index hiba

Fekvőtengely merőlegességi hiba

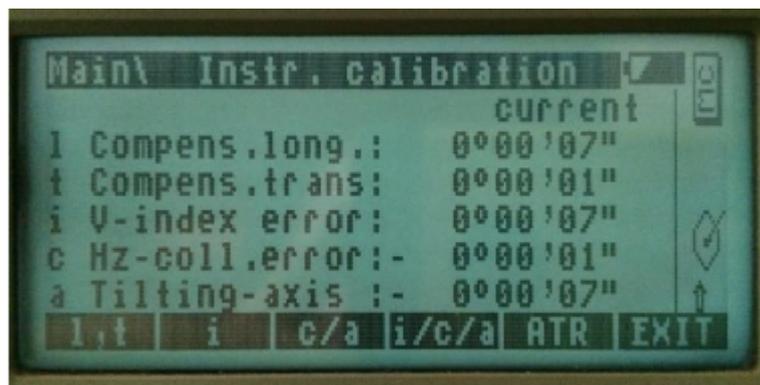
Automatikus irányzás hibája (ha van ilyen a műszeren)

Közel vízszintes legalább 100 m-es irány (kollimáció és index hiba)

Meredek irány ($z < 45^\circ$) (felvőtengely merőlegességi hiba)

Többszöri ismétlés, pillér

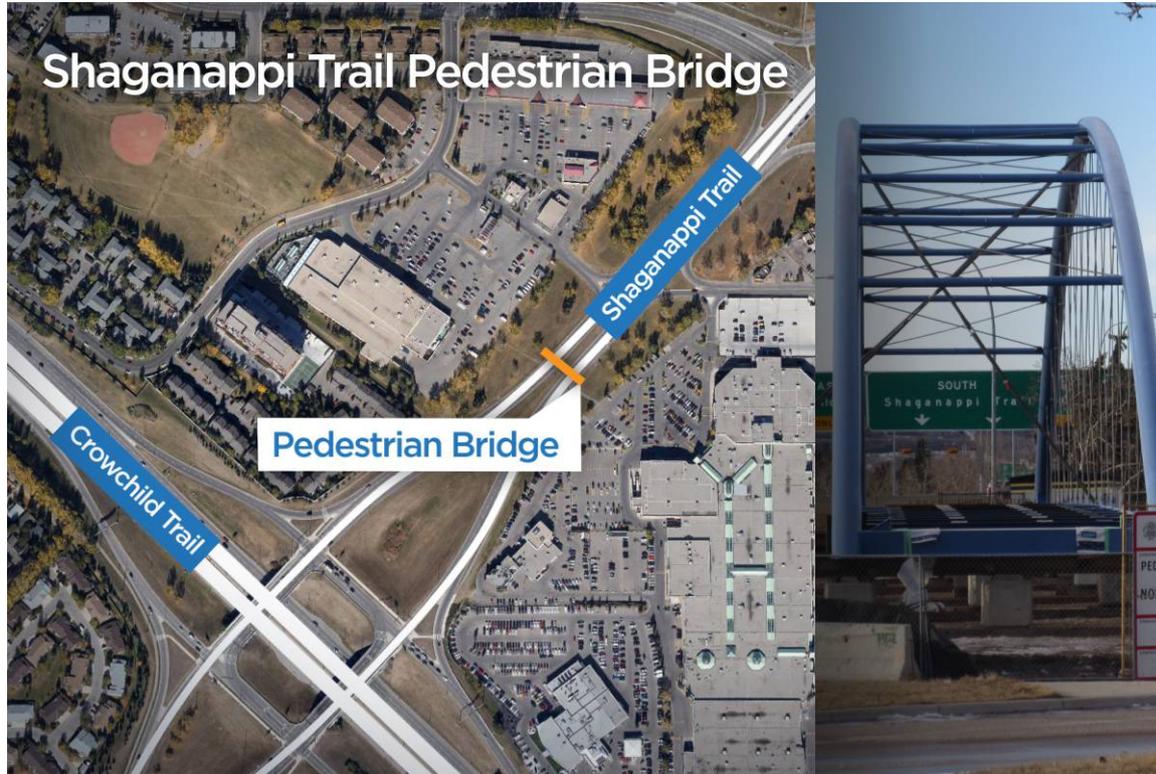

SCREENSHOT: 11:06 ESZKÖZÖK IR STD I
Aktuális értékek

Komponens	Aktuális	Dátum
l Comp	0°00'03"	15/12/14
t Comp	-0°00'10"	15/12/14
i V-index	-0°00'15"	15/12/14
c Hz-col	0°00'02"	15/12/14
a F-teng	-0°00'01"	15/12/14
ATR Hz	0°00'07"	15/12/14
ATR V	0°00'07"	15/12/14

FOLYT TÖBB Q2A

Mérnöki hibák

Shaganappi gyalogoshíd
11 cm-rel hosszabb lett
a hídszerkezet, két hónapig
pihent az út mellett ...
Ha a beemelés előtt
ellenőrzik a méretet ...

Nyugati téri felüljáró

A szabad szerelésű hídnál nem várták meg a ragasztó kötését és felfelé hajlott és a két irányból épített rész nem találkozott.

Geodéziai hiba is felmerült ...

Építési hibák

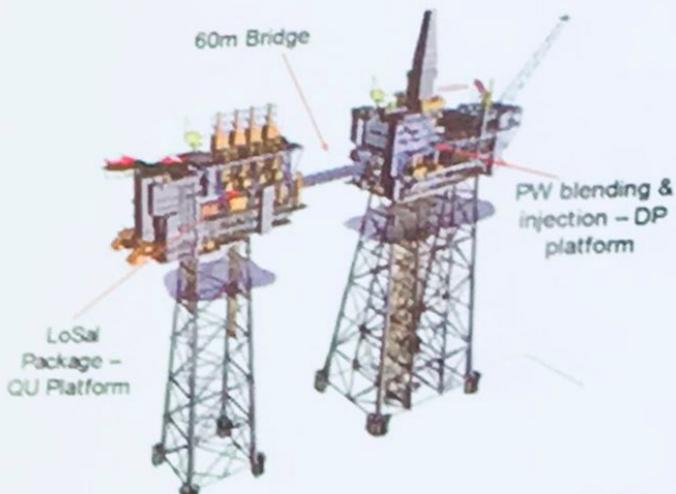
KÖKI terminálnál 30 cm-rel magasabbra sikerült a peron
A kivitelező a beruházótól kapott geodéziai adatokra hivatkozik...

Pillér elhelyezési hiba és javítása
megvastagítással
Kitűzési hiba ...

The bridge too far

Tíz évvel korábbi WGS84 koordináták használata miatt 30 cm hiba ennyit mozdult el az európai kontinens ennyi idő alatt. (epug2017)

